

Felvidéki Híradó.

TARSADALMI és KÖZMŰVELŐDESI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

MEGJELENIK: MINDEN VASARNAP.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címezve **Turocz-Szt-Mártonba** küldendők.

A hivatalos hírdetéseket, kéziratosokat **pentekig** kérjük beküldeni.

HIVATALOS HIRDETÉSEK DÍJA

100 szög 2 frt. ezentúl minden megkösdött szög szónál 50 krral több.

Iparunk tévedése.

Rózsáhegy, aug. 10.

Vannak emberek, kik különös lelkeletüknek fogva ha nagyobb tőkével rendelkeznek, oly vállalatba fektetik azt be, mely sem az állam érdekeit nem respektálja, sem egyesek jólétét nem kiméli, sőt károsítja.

Más gondolatra nem is jöhet a komolyan gondolkodó s a hazai viszonyokat ösmerő, ha látja, hogy Liptómegyében, a mely földben — érte annak mezőgazdasági szempontból való termékenységet — és tőkékben igen szegény: rövid pár esztendő óta máris a negyedik fapapíranyaggyár épül, a mely negyediknek bizonyára nem az a programja, hogy egy-két év alatt tönkre menjen, hanem — ha másképp nem — hát a többi már meglévő, úgy a hogy virágzó három gyár lezorsoltásával, s esetleg a tők szélre juttatásával is meghozza tulajdonosainak a minden körülmények között megkövetelt nyereséget.

Felfoghatatlan valami, hogy ebben a szegény országban, mely a már művelt államokkal a legtöbb tekintetben, különösen pedig az ipar dolgában nem versenyelhet, oly könnyelműen bánnak az amúgyis ritka tőkével, erővel s így a vagyonnal, és nem gyümölcsözőtnek inkább oly módon, a mely mások érdekeinek megóvása mellett legalább reményt nyújthatna kedvező jövőről.

Mi biztosítja ugyanis az újonnan épülő fapapíranyaggyár tulajdonosait,

hogy a közérdek megóvása mellett — érte ezalatt a tőkék hiába való befektetésének és fecsérítésének kerülését — ezen új gyár is nemcsak a három szomszéd, de a többi hazai, régibb, ugyanily berendezésű, jó cikket termelő és már hírnévre is szerzett gyárakkal szemben haszonnal fog működni? Hol van a szükséges garancia, hogy a különben sem kecsesgető havi szükséglet és export mellett e gyár, egykor visszafizetendő, még pedig a megkívánt kamatokkal együtt, a jelenleg befektetendő tőkét?

Hissen a gyártmány, melyet gyártani fog, feltéve hogy a már meglévő többi gyárakhoz hasonló berendezése mellett, — jobb és tőkéletesebb lesz, s így nagyobb kelendőségnek fogna örvedeni, — amúgyis oly portéka, mely rendkívül nagy mértékben nem szükségeltetik. És ha szükségeltetik is nagyobb mennyiségű egyik-másik papírgyárban, — e szükségletet maga az illető papírgyár is (pl. a hermaneci, szlabosi) fűdözi hasonló faanyagának gyártásával. Így tehát ezen újabb gyár valószínűleg a többi hazai gyárak productumával szemben már csak a kivetelre lesz utalva. Ámde a kivetel is csak akkor remélhető, ha az új gyár termelvénye más államok termelvényével képes lesz versenyezni, sőt azokat felüli is múlni. És végül oly annyag, a mely különösen az utolsó két év óta már — még olcsóbb anyagokkal minők: a fű, kukoricaszár, nád — pótolhatónak tűnik fel: nyújt-e kilitást a jövedelmezőségre?

A papírgyártás manapság különben is nemcsak a külföldön, de hazánkban is annyira ki van fejlődve, hogy azt tovább fejleszteni szintén fölöslegesnek, a vállalkozóra nézve pedig nagy mértékben veszélyesnek mondhatni annyi különféle bel- és külföldi gyárral szemben.

Ha ilyen könnyelmű versenyzés Angolországban, vagy Németországban történik, hogy t. i. egyik gyár a másikat fel akarja emészteni, nem csodálom, — mert ott van pénz. Ha százezer font sterling elvész, a tőkepenzesek aránylag meg sem érzik. És ha egy gyár nem képes lépést tartani a többivel, — pár óra alatt kikereselik kerekét és gépezetét, — s papír helyett tollat, vagy más portékát fog gyártani. De nálunk Magyarországon, a hol a tőke oly ritka és kicsiny; továbbá a nagyobb vállalatok és versenyzések oly reszkirt dolgok, s végül midőn hazánk eddigél még nem bírta magát teljesen megvédeni a külföldi piaci-árral szemben, egymás ellen ily versenyre: ily öldöklő tusára kelni — csak hypenemium ovum.

Mennyivel kecsesetőbb volna a vállalkozókra és áldásosabb Magyarországra nézve, ha ezen fapapíranyag, s a mint tervezik, későbbi rongygyártással egybekötendő gyár helyett, talán azon tőkével is, a melyet jelenleg befektetnek, — egy nagyobb-szerű szövőgyárat rendeznének be, a mely finomabb ruhakelméket készítené!

A szövőipar terén Magyarország annyira hátra van, hogy a művelt

európai államokat tekintve Magyarországot egyikkel sem lehet párhuzamba állítani.*) Mily óriási azon összeg, a melyet hazánk évente a külföldről behozott kelmékért, — különösen pedig a női ruhakelmékért a külországokba elszállítgat; ezen évi összeg nem kevesebb, mint kerek 100 millió forint!

Pedig mi rajtunk magyarokon mulik mindez.

Hazánk eléggé meg van áldva oly természetű adományokkal, melyeknek felhasználása mellett hazánkban a szövőipar terén is nagy haladást lehetne tenni rövid idő alatt, s irthon gyümölcsözőtteni a pénzt, a mely jelenleg a külföldre vándorol. Oleőbb lenne a tőke, s természetszerűleg kisebb az érte fizetendő kamat is. Anynyi mindenféle természeti segély kínálkozik, annyi vízi erő s fa áll rendelkezésre, hogy bármiféle gyáripar kelendőségnek örverdhetne ez országban, csak a tőke ne volna oly drága hazánkban. De ennek is nagyrészt mi vagyunk oka, kik inkább drágán fizetjük a külföldi cikkeket, a melyeket nem ritkán téves és alaptalan nyubus környezet, mintsen hogy irthon gyártanók azokat, és kik oly vállalatokba fektetjük a homi tőkét, a melyeknek célja — mint a jelen gyáré is — már csak másodrendű szempontból jöhet figyelembe. S tekintve különösen a szövőipart, mennyire lehetne azt hazánkban felkarolni és

*) Magában Lyonban több ruhakelmét (érte a finomat) készítenek, mint egész Magyarországon.

TÁRCA.

Az én istenségem.

Téged magasztal a világok ezre.
Az örök éj s a rezgő fényatom.
Te vagy az ihlet zengő lantomom.
Neveddel üdv az élet kikereszteje!

Bár homlokom ború vagy fény övezze,
Szálljon ream öröm vagy fájdalom,
Lényed szilankja mindenim dalom!
Tied az élet és tied az eszme!

Világteremtés a te költeményed,
Te vagy a költők legnagyobbika!
Téged dicsőit a halál s az élet,

A bölcsődal s a lassú végima.
Örök költészet, te vagy istenem!
Érőd a dal, hazád a végtelem!

Kaján Béla.

Siberia.

III.

A szabad kommandók.

A „Felvidéki Híradó” ered. tározza.

Ezek szétszórta, magánosan álló kis falkák, melyek egy kis szoba és konyhából és a legnagyobb rész, mint már fennebb említettük számtalan földbe vajt és uszított gerenda és fából összetakolt gunyhóból áll.

A szabad kommandók, javító intézetek helyett a legnagyobb demoralisátiónak a fesz-

kel, még azokra nézve is, kik javulni talán akarnak. Az pedig, hogy így a fegyencek felesleges s gyermekeikkel sokszor már felnőtt leányakkal is együtt nyomoroghatnak, a legnagyobb érinytelenségek okozói Nagy része a nőnek a szabad kommandókban, könnyelmű és leder életel el, a mire itt bőven van alkalmuk.

A szabad kommandókba kitelepített fegyencek várják azt, hogy majd valamelyik részébe Sziberiának, mint kényszerített telepedők lesznek áthelyezve.

Egy részüik azonban, ha már felmelegedett az idő, nyáron az erdőbe menekül; a mint ők mondják »a kakuk tabornok parancsát hallgatni. Ha a kakukok az erdőben megszólnak, — olykor 300-an is szoknek meg évenként egy egy helyről; — és egész Sziberiában több mint 30,000-en. Az erdőből sokszor egészen más vezetek név alatt, a jövő télén, láncokba verve, ismét a fegyenceházakba visszakerülnek.

Az azonban mégis megtörtént velök, hogy 3 hóig szabad levegőt és szabadságot élveztek az erdőben, a hegyekben és a sívatagokban.

Teljes megmenekülésre igen kevés remény lehet, mert nagyon ritkán esik meg egyikkel a sok közül, hogy elmenekülhet Sziberiából.

A megszökés a szabad kommandóból nem is nehéz, mert nincsenek katonasággal körülvéve a lakhelyek — s megeskis az is, hogy az elsőkött — szabad kommandóba tartozó — fegyenceket magok a tisztviselők is eltitkoltják, hogy ezeknek a fizetését, ruháit s az elemzési részleteiket a magok javára eljajathassák s a szállítóknak eladhassák.

A szabad kommandókba helyezett fegyencek mindaddig, — még onnét kényszer telepítenesékké nem tétnek ki, — kivannak téve azon eshetőségek, hogy újra láncra veretnek s bebörtönöztetnek a legesekélyebb vétség miatt is; ez a szerencsétlenség bekövetkeztetése folytonos rettegésbe tartja őket és soha sem érzik magokat biztosan. A szabad kommandókban elő politikai foglyok közül néhányat az idézett könyv után ime bemutatunk:

Armfeld Natalia — egy orosz tabornok leánya, Tedschenko orosz nagyhíri tudós nejének nővere — 1879. február 11-én Kievbén egy titkos forradalmi társulatban elfogott — és 14 évre a siberiai bányákba küldetett és pedig 10 hónapon át kényszerrel bányamunka teljesítésére, és élet hossziságnai számkivetésre.

Mikor probejégett bevezette, a szabad kommandókba osztottat be, hol aztan szabaddon élt, öt oda követő édes anyjával együtt. Napjában 3szor látogattattak meg a felvigyázó csendőrök által, hogy tudják, mit tesznek és hogy nem szokték-e el.

Dr. Weimar Ede — híres orvost s mint nagyon előkelő származású úr, Pétervárott a Newski Prospektben, egy nagy úri házban lakott. Még csak 35 éves volt és 1877 — 1878. az orosz-török háborúban a csatatéren levő ispotályban a Szt. Anna renddel díszítettet fel, — azonkívül több rendűli érdemkereszettel bírt — Gurkó generálnak megbízott embere lévén, együtt mentek át a Balkánon. Még is irigyei fondorkodása folytán minden ok nélkül, mint forradalmár Sziberiába küldetett.

Szemjonovszky Ödön, 33 éves jogtudós

és pétérvári államügyész — Sziberiában kénszermunkára ítelteett s 5 év múlva keserűségben az embertelen bánásmód miatt, megölte magát.

Egy alkalommal az a kegyetlen rendelet küldetett le Pétervárról, hogy a szabad kommandóban elő kényszer — bányamunkások mindnyájan ismét vasra veretessek s a tömlöcbe zaratassanak. Erre Rodin nevu szamuzott gyufaoldattal megmérgezte magát. Uspenaki felakasztotta magát és Kawafolszkija asszony, Oroszország legnagyobb nemzetgazdaságának V. Vovetsofnak testvére megöztelt.

1882. januárho 1-én 430 politikai fogoly küldetett a karai aranybányákba, — kik közül 217. tehát több mint a fele, bírói ítélet nélkül adminisztrációs úton szamuzetett örökre hazájából s családja köréből. Borzasztóbbá vannak a tömlöcök még azzal is téve, hogy az örültek együtt laknak a fegyencekkel, s köztök garázdalkodnak, — mert itt az örültek számára házak nincsenek sehol.

A fennemlített öngyilkosságok folytán lelkét készultek adni a szegény raboknak s a szabad kommandóban lakott s újra rabláncra fűzött és a tömlöcökbe zart politikai foglókól minden csekély előnyt elvontak p. o. könyv olvasást, írást, pénzt, tiszta fehér ruhát — stb.

Egy éjjel két sztonia kozákat berendelt az előjáróság feltűrtt szuronyokkal a tömlöcök udvarára, Kudeczko alezredes vezérlete mellett, ezek a politikai rabokat deszaajgyakról lerángálták, a legbestialisabb módon átviszálgattak, tőlük mindent elraboltak, összetették a ruháikat és kitaszi-

fejleszteni, a hol a gyapjú, a szövészetnek alap feltétele, oly finom, oly pompás, s a melyt mi oly könnyelműen — potom áron — a külföldi piacra vetünk a helyett, hogy azt idehaza feldolgoznók s jobban értékesítsük.

Annai gyapjút s oly jó minőségűt termel hazánk, a külföldi jelenleg virágzó gyárak zavarba jönnének, hogy ha Magyarország csak egy évre is megszűnnék gyapjút a külföld számára termelni.

De nehogy soraim túlságosan hosszú nyúlva, eselleg alkalmat adjanak az inszINUÁCIÓRA, — hogy mindezek kijelentése talán személyes érdeket vezérrel, letezem a tollam; s midőn ezt letezem, még csak egyszer ajánlom a mostani legújabb fapapír-anyaggyár tulajdonosok s más tőke-pénzesek figyelmébe egyaránt, — fektessék lőkijüket a szövőipar előmozdítását célzó vállalatokba; ez lesz lőkijük számára termékeny talaj, melyben dús gyümölcsöt hozand, s mert ezt kívánja első sorban szegény hazánk.

Króner Géza.

Mit tehet a néptanító a hazafiak pártjában?

A »Felv. Híradó« 32-ik számában Skorpion úr »A hazafiak pártjához szükséges eszközök« című cikket írt, melyben egyet-mást ajánl, mint legelőszöbb eszközt a hazafiak pártjához, s okokat hoz fel, melyek a társadalmat gátolják ezen hazafiak céljében. — Cikkirő úr a társadalomnak néppel érintkező majd minden kisebb-nagyobb hivatalnokát okolja a mulasztással s a tanítóira valószággal rázúdította a terhelő adatokat, sőt oly csúnya vonásokkal jellemzi őket, hogy minden önértés tanító szívében méltó felháborodást keltenek, s melyek révén ki-ri-rosz szándékkel ferde véleményt akar terjesztani a néptanító felől. Nem a jelenkor embere cikkirő, ha ezt teszi. A XIX-ik felvilágosult században élünk, melyben bála Istennek mar a tanítónak hivatását s némi-leg méltányolni tudják, s magát a tanítót a társadalom számbavehető tagjának elismerik. Már pedig oly hibákkal, minőkkel cikkirő a tanítókat általánosan felruházni akarja, aligha férnének össze műveltekkel. Csúnya ráfogás az, hogy a tanítót és a nép között azért fessen a viszony, mert a paptól

gálták s vonszolták őket puskatással való utas verés között a tömlőc udvarára. Leg szerencsétlenebbül jártak ezek közül, Woloshenski, Kodonof, Kobylanszky, Bobokhof és Orlof. Déleben mar valamennyi politikai fogoly meg volt fosztva mindenétől. s osztályban meztelán s reggeli nélkül szétosztattak ezen szegény politikai rabok nehéz lánokba verve az Űst-közép és felső karai fegyverzetet és Ijaschevits generalis rendeltetére az egész úton a puskák agyakkal verettek. Egyik rab, a ki a talicskához volt lánolva, kérte hogy 15 verstnyi utat tétven már meg, engedjék meg neki, hogy magát egy keveset kipihenhesse, de a kegyetlen katonák ezt sem engedték meg, hanem a szörnyekkel tásztalták előre. Ekkor mar a legnagyobb elkeseredésükben azon foglyok, kik csak a lábaikon voltak meglánolva kevetek dobáltak a katonákra; ekkor újra megkezdődött az egyetlen harc, s kegyetlenül leütettek a rabok a puskák agyakkal s kezük a legnagyobb kegyetlenségekkel hátra követtek. Félig agyon veretten, éhesen és fáradtan, késő delután érkeztek meg az elgyőzött szegény politikai rabok az Űst karai fegyverházba és itt kettészélt a sötét titkos zárkába zárattak. Azt hisszük, elég lesz a szörnyűségekből ennyi; mert ezekből is világosan kivehető, hogy miért kellett olyan óriási feltűnést Kénnán műve, melyet ajánlanak azoknak, akik Sziberiáról börtönbelen és közvetlenebbül akarnak olvasni.

irigylék a kézősöket. Tudja meg Skorpion úr, ezt ha gyermekekről volna szó meg tudnám érteni, de komoly emberekre ilyeneket ráfogni nem illik. Mondja továbbá, hogy a tanítók nem hivatalos idejüket elpipálják s politikáival, úgyszintén a hazával valami keveset törődnek. Itt cikkirő bizonyosan valami öreg, a hatvanas évekből való tanítót vett gúnyjának mintájául, s annak sajtátságát a mai tanítókra vonatkoztatva, alkotott magának ferde fogalmat. Nem úgy vagyunk ám! A mai tanító, ha hivatását a törvénynek megfelelőleg betölteni, a korral halad, vagyis művelődni akar, higgye el, alig marad ideje pipálásra s a politikával az iskola falain kívül is foglalkozni. Hogy a tanító mikép foglalkozhatik a politikával legkevesebben, arról majd alább szölkök.

A mint jelenleg cikkirő az érzelmi túlságú ragadták s a tanítókat megérsétték. Teszi ezt Skorpion úr nemcsak a tanítókkal, hanem a papokkal is. De ha az utóbbiak nem is szölnának fel, azért a néptanító, bár szerény munkása a hazának, önértézt nyilvánosan sérteni s tekintélyét a nép előtt alá ásni nem hagyja. Cikke a műveltek szívében visszhangra aligha talál, de a hogy meghunyászkodás és a gyvaság bélyege ránk ne száradjon, kötelességemnek érzem cikke felől, miben bizonyára tanítóársaim érzelme is tolmácsolom — rosszalólag nyilatkozni.

A hazafiak párt szervezésére vonatkozó cikkeket én is figyelemmel olvastam s kivettelem belőlök, hogy céljuk a jelenben létesíteni hazafiak pártot, melyre már is van szükségünk. Egy tanítóra nézve ki gyermekekkel van hivatva foglalkozni, ezen idő szerint elkészült feladat ez! Hogy miért? — megmondom. Ha mi hazafiak pártot most akarunk szervezni illetve létesíteni, az csak is hazafiak érzelmi polgárokból alakulhat, kiknek szívében a hazaszeretet szent érzelme máris lángol. Kevés buzdítás s egyáltalán csekély fáradság kell ehhez, hogy hazafiak elemből hazafiak párt jöjjön létre. A jó hazafi örömmel csatlakozik egy ilyen hazafiak intézményi zászló alá. Ez az első miben a tanító közre nem működhet.

Másként áll a dolog, ha hazafiak pártot akarunk szervezni oly nagy körben, hogy abba eddigelé hazafiatlan, még ellenséges érzelmi (mert ilyen is van) népet hódítsunk. Ez már nem könnyű dolog s hosszabb idő kérdése. A tanítóknak igaz-szerzős működési terük nyílik itten és igen-igen sokat tehetnek a szent ügy érdekében, de korlátozva vagyunk, nem mozdulhatunk. A tanító fugg a néptől, ettől kapja krajácronként évi fizetését, ennek szeszélyére van bízva. Népnak megrögzött, újszakszikhoz, vallásukhoz s meggyőződésükhöz alkalmazkodni s attól el nem tér, ha szíjjat hasítanak belőle, vagy ha kinevekel csalogatnák. Ha a tanító meri kockáztatni egy-egy tanácsát, el nem fogadják, szölvá: öreg atyám is csak úgy tett mint én, s mégis jó dolga volt.

Próbáljon az a tanító abban a parasztaban hazafiak érzelmeiket ébresztetni, — bár feloravál annak előtte szívélyesen beszélt a tanítóval, olyat ordít neki, hogy inkább felhagy a kísérlettel. Ezen vonás jellemzi a földmivelő alsó néposztály egy részét, kiknek szívében termékeny talajra akadtak egykori vezetőik (papok, tanítók) hazaeliens érzelmeinek elhíntett magyai. Ily körülmények között nem tanácsosabb-e hallgatni s a néppel jobban lenni. Ha ez nem így megy, akkor a tanító egyebet sem tenne, mint porlekednék, s utóvégre a nép haragját oly nagy mértékben vonna magára, hogy kénytelenítétek állomásáról békesebb jövő reményében menekülni.

Akarva, nem akarva kénytelen a tanító a néppel jó labon állani s mindenben kedvét keresni. Mondja meg most Skorpion úr nem így van ez? Belátja tudom, hogy a tanító és a nép között fessz viszony nem létezhetik; — annál kevésbé kézősök miatt! Mas, bár hála Istennek csekélyebb része az alsó néposztálynak nem bír sem önálló meggyőződéssel, sem szeretetet s vonalmat nem érez barátja s jó akorája iránt, — hódol — a mint Skorpion úr is mondja — a spirítus eszenciának. Barátja az, ki megvendégíti s csak addig, míg ezt tart; azon idő alatt természetesen időleges barátjának kedvét keresi s érte tűzbe is ugranék.

Kitűnik tehát, hogy a tanító sem az előbbiek, sem az utóbbiak körében hazafiak párt érdekében sikert nem arathat. Előbbieknél vastag bór, utóbbiaknál tele erősen kellene. Legrosszabb része, úgy szölván salakja a népek az u. n. »tudákosok«. Ezek leginkább kontár, nagyravágyó kisparosokból keletkeznek. Megismerhetők ama tulajdonságaikról, hogy ismer bérki előtte, hencsegy beszél; papra, tanítóra nem adnak semmit, képzélvén magukat okosabbnak emezéknél, — tanácsukat el nem fogadják, az ha mindjárt üdvösséget is hozna rájuk. Szeretnek hatazősöggel dacolni, ha tudják is, hogy a rövidébet öök hüzzák. Ezen része a népek legkevésbé hozzá férhető. Szoros baratságok eredményezhetné itt is a tanító valamt, — mert a művelt ember baratságára büszke az ilyen, — de mivel fajluna majd ezen baratság ezen tudakos részéről, az elképzélhető. Még a tanítónak iskola ügyeibe is avatkozók.

A fenti népejellemzéssel eléggé indokoltam a felvidéki tanítóknak terhes feladatát a hazával szemben, tekintettel a jelenre. Ha a közösi s hitelekzeleti iskolák tanítói nem függének annyira a néptől, hanem annyira szabad s önálló működésükre nyílnék, mint az állami tanítóknak, úgy ezek társulva, egyesülve erővel eredményt tudnának a jelenben is fölmutatni! ellenező eszelen méltan volna okolható. — A tanítóknak tanítványai között atyai szerep van, ha szereti a gyermekeket s a özviszert szeretetik, úgy legtöbbet tehet a hazaszeretet gondos ápolása tekintetében. Elődeink, vagy elmulasztották eme szent kötelességüket teljesíteni, vagy ha teljesítették is, de gondatlanságukból a fiatal, hazaszeretettel érzi kezdő esemetébe rontó szö tola- kodott, mely elhervasztotta a magyar sziv eme fiatal hajtását. Jelenleg már önálló gondolkodású, hazafiak polgáraink lennének, kikből hazafiak pártot alakítani vajmi könnyű módon lehetett volna. De a mint tanító-élődeink elmulasztották, azt mi kettözöttet szorgalommal s buzgósággal igyekezzünk helyre állítani! Ez lehet a tárgyilagos tanítás és nevelésen kívül a haza oltárára hozott áldozataink egyike. Ez a mi politikánk! Ébresszük a gyermekekben e szent érzelmeiket még az iskolában. Hintssuk el annak magvait úgy a fú, mint a leány gyermekek szívébe. Hazafiak olvasmányok, hőisnének vitéz tettei, a magyar nők önfeláldozó honszeretékének dicső példái stb. ezek fogják legkönnyebben lángra gyalasztani a fiatal szívet. Ha majd látni fogjuk, hogy hazafiak szellemű nevelésünknek nyomai a gyermekek lelkeiben megmaradtak, örökdíjont feleltök, s ne engedjük, hogy a mit építünk, azt valami rontó elem porba döntse. Kivánatos ezért, hogy a közösi előjárók, tovább a papok, tanítók magok is jó hazafiak legyenek, mert ezeknek van a néppel legtöbb érintkezésük, ezek fejleszk az iskolán kívül a hazaszeretet tűzét. Tanítósuk iskoláinkban szorgalmasan a magyar nyelvet, mert nyelvében él a nemzet.

Ha gyermekeink beszélni fogják a magyar nyelvet, feltéve hogy a honszeretet nyomai lelkeiben vannak vésvé — úgy megkedvelik a magyar olvasmányokat, idővel érintkezésbe jöhetünk alföldi magyarjainkkal, — s a mire a mai világban a legtöbb atyafi haragszik, meg fogják tudni érteni a hivatalos átiratokat, végzéseket stb.

Kedveltsünk meg továbbá gyermekeinkkel drága hazánkat. Földrajzi alapon, beszéd: s ért. gyakorlatok nyomán ismeretsük meg velük honunkat, annak szépségeit, dúsán termő alföldi rónáinkat, világhírű borokat nyújtó szőlőhegyeinket, bányáinkat, iparunkat stb., ébresszük a gyermekekben tovább a munkakedvet; alkalmas példákkal vessük meg a fiatal generáció szívében alapját — a minden boldogság alapellékét — a megelégedés érzelmet.

Neveljük őket szölkárdák, hogy minden kis csupás alatt össe ne roskodjanak, s legyenek kitartók, Gyözzük meg őket arról, hogy csak munka és szölgalom által szerethetjük meg földi boldogságunkat, s mindenütt széles e világban dolgozni kell, hogy megélhessünk. Végre neveljük gyermekeinket vallásosnak, mert az istenfélő ember bízik Istenben, nem csöggés s megnyugszik annak szent akaratában. Fol tehát kártársak! ez a mi célunk, ezért nevünk »népnevelő«. Ha ezen irányban haladunk, nemcsak hogy

hazánkban derék honpolgárokat nevelünk, de egyesimend megemlíteni azon ismeretes csapatlót: a kivándorlóstól, s elérjük, hogy két évtized múlva a hazafiak párt szervezése is feleslegessé válik.

Ha elolvasta Skorpion úr soraimat belátja hogy a jelenben ártatlanok, de a jövőről felelősek vagyunk. Megszönik majd aztán — az Űn által is említett válságfal az intelligens s nem intelligens között, mert úgy van az a Gondviseléstől rendezve, hogy az egy-egy ugyanazon ügyért küzdök bármily ranguk is, testvéreként szeretik egymást, (mire a 48-as évekből elég példánk van). — Ha elvimeit elfogadják, befogják látni, miszerint csak így jöhet el ama boldogabb övök, midőn a tanítók nem hivatalos idejüket — a mint Űn mondja — nyugodtan elpipálhatják, s baráti, nem pedig urai leszünk a népek. Adja Isten hogy úgy legyen?

R., tanító.

Levelezés.

Znióváralja, aug. hó 20-án.

A király születése napját úgy tegnap-élt Znióváralja lakossága.

A r. k. templomban reggeli 9 órakor tartottuk meg az ünnepi istentiszteletet. Az ünnepi szö-misék aláírtott esperes-plebános, Czapko, Benisek és Duchony áldozárok segítségével mellett celebrált, melyen a közönségen kívül a helybeli hivatalnokok; az előljóság, tanárok, csendörök stb. tsületileg jelentek meg. A templom kórusán a mise előtt a Te Deumot énekeltek, s az ofertorium felolvasása alatt, a »Domine exaudis«, Podhorszky B. kasszony kellemes hangjával énekelte.

Szt.-István király napján ismét ünnepléses istentisztelet tartottat, melynek tartama alatt, Polóuy Vincintia kasszony vona magára az ajtatos nép figyelmét. Az »Ave Maria« gyönyörű melodiját szépen csengő hangjával szabatosan énekelte. Éneket Risznér Nándor úgyesen kísérté orgonával.

Annál szebb, és annál inkább közzönettel tartozunk a kasszonnynak, mert jelenleg mint messze földöl idei vendég idözök közöttünk. Ugyanis a kasszonnó leánya Polóuy Gábor bukaresti nagykereskedőnek, annak a földönkének, ki a tavolból is szivesen áldoz humanus célokra. Ezt azért említem fel, mert irva van: úgy vilásgökdök a ti vilásgögdök az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket.

Schultheisz.

A HÉT TÖRTÉNETE.

F e n y v e s s y Ferenc országgyűlési képviselő folyó hó 10 én tartotta Udvardban képviselői beszámolóját, mely alkalommal tudtára adta választóinak, hogy a mérsékelt ellenzék laboráló belpol s szabadulói pártba. Ebbeli elhatározását azal indokolta meg, hogy abban a pillanatban, midőn a kormány az állami közigazgatást programjai közé felvette, a mérsékelt ellenzék hivatása véget ért. Magát ellenzéknek mondani és mindenben osztani a kormány programját, megelégetlen és helytelen felfogás. Ily körülmények között hazafiak kötelesség az egy évtized óta kitözött program megvalósításán segédkeztet nyujtani. Vagyis támogatni kell azt a partét és azt a kormányt, mely a nézetünk szerint is üdvös reformokat akarja, és pedig ösztönés és ellenzögdolg nélkül.

I r a n y i Daniel, a függetlenségi párt vezető, a napokban nyilatkozott az állami közigazgatásról. Szerinte az volna leghelelyesebb, ha a kormány felvetné a kérdést a választók előtt, vajjau kinevezett, vagy választott tisztviselök által akarják-e magukat kormányoztatni? S csak, ha az ország megnyilatkozott, annak utána és értelemben legyen meg az adminisztráció reformja.

S z e r b i a b a n a napokban tartották meg közgyűlésüket a Nagy Szerbiáról alkotó túlöz elemek. Kivánsságuk az volna, hogy a szerb eszme terjesztések az összes szerbek által lakott területeken. Ez a gyűlés, Szerbia elleni cselszövyekkel valódta Ausztria-Magyarországot a ennek Szerbiára nevez ellenséges politikáját élesen megtámadta. Azonban miattal a túlözök így tess-

nek, addig Garasánnak, volt szept. miniszter elnök, monarchiáról a legszebben nyilatkozik a bízik, hogy a józan, becsületes elemek, a jövőben fölül fognak kerekedni és behégesztik a sebeket. Erre mutat már némileg a Videlo című szerb lapnak ama kijelentése is, hogy a radikálisok és liberálisok orszábaratsága, a szerb államvesztés elleni áruálás. E lap szerint Szerbiának csatlakozása Oroszországhoz, mely a szerb államvesztésnek a nagyszámú eszme alá rendelését feltételezi, a szerb állami érdekek megsemmisítését jelenti.

A bagatellitörvény, mely tizenkét év óta rontja a magyar igazságszolgáltatás hírnevét s a kereskedelmi és ipari hitelt nemcsak a hatályon kívül lesz helyezve. Az erre vonatkozó javaslat szerint szabadságában áll ugyan jövőre is mindenkinnek, a ki akarja, 20 frton aluli követeléseit községi bíróság útján behajtani, azonban a 20 frton fölül követelések a jövőben ismét a törvény rendes útjára fognak tartozni.

Ferdinánd bolgár-fejedelem, kiről hazulról való elutazása óta az a hír keringett, hogy trónjáról lemond, hazájába érkezett, hol a választások küszöbön vannak. A jelenlegi választások Stambulban kormányának nem fognak nagy dolgot adni. Van ugyan ellenlék is, melynek élén K. D. o s z á v o v, a volt miniszterelnök áll, de veszélyesnek nem mondható, miután programja sem veszedelmes. Radoszavon párta voltaképen nemzeti párt, csupán a mostani kormány egyenmely intézkedéseivel elégtelen; Ferdinánd fejedelmek mindenben hűve, s minden erővel támogatni fogja. A Cankovpárt orosz politikájának ez a párt is hadat üzent, mert a polgári méltósággal ösze nem férhetőnek tartja, ha valaki azáltal törökzi a hatalmas Bulgáriát megteremteni, hogy ezen munkában a sült gesztenyét egy nagyobb külső hatalom segítségével akarja kikaparni.

Sclaucho Lőrinc nagyváradi püspök, az orvosok és természetudósok gyűlését aug. 16-án nagyszabású beszéddel nyitotta meg Nagyváradon. A beszéd »Evolúció és a létért való küzdelem« címet viseli s e két kérdést fejteti: Minő befolyást gyakorol az uradalma törő realiztikus világnézet a művelődés menetére, annak erkölcsi értékre s az emberiség magasabb rendeltetésére ide kitűzött fenséges ideál valósisására? Az evolúció és a vele járó létért való küzdelem elméleti átvihetők-e a társadalmi életre és ennek legfenségesebb nyilatvokra, a szellemi és erkölcsi mozzanatokra?

E kérdések fejtésében a tudós főpóp s a vallásbölcsélet egyik legkimagaslóbb művelője, egy filozófiai képzet rajzolt a szellem munkásai elé, bemutatandó nekik a reális tudományok mai hatalmi állását. S arra a következtetésre jut, hogy e hatalmi méreg ingadozik, mert egyensúlyos serpenyőjéből hiányzik egy lényeges erőalkatrész: az eszmény, az ideál ereje. Eszményiség és halhatatlanság az a két eszme, melyeket a tudomány soha sem lesz képes az emberi szívből kitörölni!

Vilmos német császár jelenleg Oroszországban van, az ottani hadgyakorlatok megsemmisítését végezt. Felséges királyunk születésnapja alkalmával adott udvari, dejeuner-en, a két császár ködösönösen mondott poharköszöntőket.

Szent-István ünnepére a fővárosban hagyományos pompával, óriási néptömeg részvételével megvették. A vidékiek száma, kik Szent-István napja alkalmából a fővárosba érkeztek a vasuti kimutatások szerint megközelíti a 40 ezret.

Az ország tanítóit folyó hó 19-én megkezdte tanácskozásait a fővárosban. Tizenkét éve mutatunk, hogy az ország néptanítói legutolsó egyetemes gyűlést megpartották. Ezen hosszú idő alatt sok kérdés, sok anyag halmozódott össze, a melyet rendezni, a most egybegyűlt IV. egyetemes tanítógyűlést hivatva van megbeszélni. S ezen ezért az ország érdeklődéssel tekint a hazai napzamosainak megbeszélései és határozatai elé.

H I R E I N K.

A király születésnapja alkalmából Liptó-Szt.-Miklóson ünnepélyes istentisztelet volt, melyen a megyei, állami és községi tisztvi-

selői kar testületét jelent meg K ü r t h y Lajos főispán vezetése alatt. Az isteni tiszteletet H ü b e l András apát-plebánus végezte fényes segédlettel. Déli 1 órakor a főispán a »Fekete sas« termében diszbedét adott, melyen mintegy 40 meghívott vendég volt, köztük P o r u b s z k y Jenő is, a rózsahévi törvényszék elnöke. Félköszöntő egy volt, s ezt a főispán mondta a királynak.

Szűllő Géza kir. tanácsos Turóc-megye kir. tanfelügyelője, a mult heten igen veszedelmes tüdőgyuladást kapott, mely vérmegyei községi orvosok által szeretett alakját majdnem életétől fosztotta meg. Most már hála Istennek túl van a veszedelmen s reméljük, hogy e heten már fel is kel mindnyájunk örömére.

Meghívó.

A felvidéki magyar köznevelési egyesület Turóc vármegyei tagjainak közgyűlése a folyó augusztus hó 31-én d. u. 3 órakor a vármegyei házy nagytérmenél ülést tart, melyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívom.

Rakovszky Iván.
választ. elnök.

Halalozás. Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel jelentik felejtethető je férj-illetőleg atyjuk dr. K u b a c s k a H ü g ö, m. kir. bányatanácsos és pénzüeri igazgató gyzásos kimultát, mely f. hó 17-én reggel 9^h órakor szívvelhűdés következtében életének 48 holdoz házasságának 14 évében bekövetkezett. A boldogult hilt tetemei f. hó 19-én d. u. 5 órakor az ág. hit. ev. szertartás szerint fognak örök nyugalomra helyezelteni. Körmőchányán 1890 évi augusztushó 17-én Beke lengyen drága hamvai felett! Margit, Jolan, Aranka, Dezső mint gyermekei Kubacska Kaldrovits Etelka mint hitves. A magyarországi egyetlen pénzüeri intézet szakavatott igazgatójának gyzásos elhunytát mi is izgatón sajnáljuk s az elhunyt érdemeit méltán előlejtazott jövő számunkban közöljük.

Az első magyar istentisztelet f. hó 20-án Szent István napján volt Liptó-Szt.-Miklóson, melyen az egyes hivatalok, valamint a községek is nagy számban jelentek meg. Az egyes hivatalok most is K ü r t h y Lajos főispán vezetése alatt jelentek meg teljes számban. Az alkalmi egyházi beszédet D o r a n s z k y Endre segédlelkész tartotta. Kivalón sikerült beszéde vallásos jellege mellett hazafias színezetben is gazdag volt, s nem egy helyen költői lendülete s történelmi vonatkozása mélyen megmhatotta a közönséget, úgy, hogy valóban csüggyött a fiatal szónok hévteljes előadásán. Szívesen gratulálnak a derek szónoknak e szépen sikerült első magyar egyházi szónoklatához. Az egyházi beszéd után következett az istentisztelet. A misét H ü b e l András apát-plebánus végezte fényes segédlettel. Délután egy órakor közös ebéd volt a Fekete sas nagytérmenében, melyen az intelligens község színe-jáha jelen volt. Az első félköszöntőt K ü r t h y Kajos főispán mondta a királynak, P a l u g a y a Gyula megyei főjegyző Szent István király emlékére üritette poharát, J o b b Frigyes a főispánt, Spengel Sándor a vármegyei volt főispánt, Szent-Iványi Mártont, Hoffmann Adolf dr. Andaházy Géza alispánt, Andaházy a jelen levőket, Kubinyi Gyula kamarás Palugyay Gyulát ellette, Plathy Gáspár egy kiválóan sikerült szónoki műben, mely egyik legkiválóbbja volt a félköszöntőknek, a főispánt ellette későbbön levő névnapja alkalmából Elismeréssel kell megemlékeznünk E r d e k Boldizsár kir. adórássról, ki az első magyar istentisztelet érdekében a szorgalmat megindította, de az egész szép ünnepély rendezője is volt. Kitétt magáért Rónai vendég-lős is, ki az előbbi fényes bankettek mellett is megalapította jó hírnevét s az alkalommal szerényebb körülmények között is teljes megelégedést érdemelt ki.

Ó Felsége születésnapját Turóc-Szt.-Márton magyarsága is megünnepelte; a város középületei — vármegyeháza, község-háza, az áll. iskolák stb. — és több magánháza is zászlódíszebe öltöztek. A rom. kath. templomban háládó istentisztelet volt, melyen J u s t h Kálmán főispán úr vezetése alatt a vármegye, továbbá a szabadságon nem levő összes tisztviselők részt vettek.

A hbbel tanító, kiről lapunk mult számában, a liptómezei közig. bizottság úléseről hozott tudósításunkban megemlékeztünk, mint haláljuk áthelyezték már Tolnamegyébe.

Ivánkafalva veszedelme. Szent István napján délután 4 óra tájban egy gyermek vigyázatlansága következtében tüz ütött ki Ivánkafalva községben, mely rövid pár óra alatt a virágzó várost teljesen elhamvasztotta. A roppant szárazság s a már behordott sok gabona, kiváló anyagot készítettek a veszedelemnek, úgy, hogy negyedóra alatt már az egész város lángban állott; hozzájárult az ézszevissa kanyargó szél is; a mely rendszeres oltást lehetlenné tette. A jезer-ink s a kis- és nagysepcsényi, diéki, tóipronai, alsó és felsőstubbyai tüzoltóság megfeszített ereje sem harcolhatott a lehetlenség ellen. Három gazda belsőségei s az ág. ev. egyházi épületek (templom, paplak, iskola) megmaradtak, a község többi részese hamu. Elégett a r. kath. templom is; a harangok leestek, összeropedeztek s a rengeteg forrásban olvadni kezdtek. A lakosság öszes ez évi termés, gabonája, takarmánya, számtalan családának mindene megsemmisült a retentő veszedelemben. A nyomor, az előbb gazdag községben, szívet rázza. A kar nál nagyobb, mert — mint tudósítónk írja — biztosítva alig volt valami

Szeberényi Gusztáv dr. a bányakerületi ágost. hitv. püspöke, folyó hó 20-án hajnali négy órakor meghalt, hetvenhárom éves korában.

Gyűjtő iv. A felvidéki magyar köznevelési egyesület turócmezei vidéki választmánya a taggyűjtést újból megkezdte. Midőn ezen ténny örömmel tudatjuk, nem mulasztatjuk el turócmezei t. olvasónk figyelmét felhívni, hogy a kik még nem tagjai az egyesületnek, de éreznek magukban bizonyos fokú magyarhazafias ügybuzóságot és elvethetik a 2 fr. évi tagsági díj lefizetésének, azok mindenesetre iratkozzanak be rendez tagokul az egyesületbe. A tömeges és gyors aláírás már csak azért is ajánlatos, hogy a kik részt venni öhájának a közgyűlését szent. hó 9-én Pestyben megtartandó közgyűlésén, kellő időben kézhez kaphassák a vasuti kedvezményes jegy elnyeréséhez meghívható igazolványt. Lapunk a taggyűjtés eredményét ezen alkalommal, valamint a turócmezei öszes tagok neveit, egyik következő számba közölni fogja.

A hivatás áldozata. Történelmi rajz a magyar néptanító jelenből c. mű megjelen. írja: Gáti Gyöz és kisdó Gyula György. E mű a hazai tanítóság jelen életét és küzdelmeit festi híven és megkapóan, s habár szerző előszavában szerényen azt állítja, hogy nem irányregény, hanem csak rajzot akart írni, a mű egész tartalma azt igazolja, hogy a rajz valóságos irányregény és pedig annak a jövőbeli. Egy tanító életét, örömeit, fájdalmait, küzdelmeit festi a tanítóképző intézettől egész a sirig. Alakjai kidomborúlnak, erkölcsi hatása az irányregény hatásai; az események, a helyi zset és érzelmek festése élénk itt-ott költő s a kerekedő összefüggés nagyban emeli e mű értékét. Az élet küzdelmei, a hivatásért élő s rajongó tanító harca oly eleven színekkel van festve, hogy abban minden tanító önmagára ismerhet. E mű azonban nemcsak a tanítók számára van írva. Élvezettel olvashatja azt bárki is, és az abban lefejtettek bölcselési elvek, társadalmi nézetek minden olvasóra kellemes hatást fognak gyakorolni. A legjobb lelkesemrelett ajánljuk e művet a magyar olvasó községnek. Kapható és megrendelhető a »Magyar Paedagogiai Szemle« kiadóságában Budapest Wesselyényi u. 48. sz. Ára fűzve 1 frt, díszkötésben 1 frt 50 kr.

Nagy örödégek. A T.-Szt.-Mártonnal szemben fekvő hegyteljű fényes erdőjét, Berger és Haas bellai lakosok megvették, s még a telen le is vágták, hogy a nyaron át kiszáradó fenőszalakat majd öszszel megkezdik szállítani. E hó 18-án azonban az történt, hogy az egyik ott dolgozó munkást egy daraz megcsípte, s a megdondoztan ember azt a bokrot, melyben a darazás félszék lenni vélte, felgyújtotta; ettől aztán pár pillanat alatt lángba borult az egész leirtott terület

száraz faanyaga, s borzasztó ropogás, Turcskegik elütő füstfelleg mellett egész nap, egész éjjel égett. A borzalmas tüzet a mártóni közbőség — dacára, hogy a községi előjáróság dobszóval hívta fel az oltásra — közönyösen nézte a városból; alig néhány kíváncsi ment ki a közeli tüz helyére. K o h u t József tüzoltó-parancsnok öszer-tomboltatva 20 tüzoltót s ezek — amit lehetett — mentettek is. Természetesen az égő terület mentéséről szó sem lehetett; hanem a városi erdőt mégis szerencsésen megszabadították a veszedelemtől. A Révay-fele szalaz erdőbe már belekapott a tűz, de szerencsére sikerült hamarosan eloltni, mielőtt elharagodott volna. A vállalkozók kára — bár a terület biztosítva volt — igen nagy.

Puchy György a liptó tárnóci önk. tüzoltó-egylet főparancsnoka e hó 17-én este egybehívta az egylet tagjait s az egylet céljait előtűk magvas szavakkal kifejtve, lelkes szavakkal, viharos éljenzések között életette Ó Felségét, szeretett királyunkat. A tüzoltó zenekar a Hymnust játszotta a nagy közbőség lelkes éljenzése mellett. Ezután tarsas vacsora tartott, melyen egymást érték a hazafias tősztok.

Lótenyészési jutalomdíj osztás. A nm. földművelésügyi m. k. miniszter úr a lótenyészés emlőser Turóc vármegye részére jutalmak címén 80 frton engedélyezett, mely a f. hó 17-én Pribóc községben nagy és díszes közbőség jelenlétében megtartott jutalomdíj osztás alkalmával a tenyész-tők között kiosztottak. Elővezetett 36 kanca 8 szoposikóval, 8 három éves, 8 két éves, 8 egy éves kancacsók, és 15 minősök. A tenyészkancaica kitűzött első jutalomdíjat 15 frt. Dubovec Horvath György kancája, a kancacsókikora kitűzött első jutalmat 10 frt pedig Országy Ferenc lazani lakos 3 éves csikaja nyerte el. Az elővezetett lóvak minősége után constáltható, hogy a lótenyészés állapota turóc megyében az utóbbi évek alatt javult.

T a n ú g y.

Értesítés.

A l i p t ó s z t - m i k l ó s i állami ovodában, az elemi és polgári iskolákban a 1890—91. tanévre szóló beiratások f. hó 30-án kezdődnek s tartanak bezárólág szeptember 2-áig.

A tanuló tartoznak szüleik, vagy ezek helyettesének kíséretében, a mult évről szóló bizonyítványukkal megjelenni s egyszerűsminig igazolni azt is, hogy sikerrel újra oltattak.

Tandíj az ovodában és az elemi iskolákban 2 frt 75 kr., a polgári iskolákban 6 frt s minden tandíj fizet a tandíjon kívül a polgári iskolában 50 kr beírásai díjat, 1 frtot az ifjúsági könyvtárra, bizonyítványra, és értesítőre 50 kr. A tandíj egészben vagy részben elengedhető, a többi díjat azonban mindenki tartozik lefizetni. A tandíj elengedését kéri folyamodványok a nm. vallás-és közokt. miniszteriumra címzve a beiratás ideje alatt az igazgatóságnál nyújtan-dók be.

A jövő tanévtől kezdve a liptó-szt.-miklósi polg. főiskolában a latin nyelv oly beosztással s terjedelemben foglalktatni, mint a középiskolákban. A latin nyelv tanításáért külön tandíjat nem kell fizetni.

Szegény tanulóknak egyes családok szíveskedéséből ingyen ebédet kaphatnak.

Liptó-Szt.-Miklóson. 1890. aug. 20-án

Nagy István,
igazgató.

Iskolai értesítés. A nmlgu. vallás és közoktatási m. kir. Miniszterium f. é. június hó 30-án 23583. sz. kiadott új »Középis-kolai Rendtartás« értelmében van szerencsém értesíteni a t. o. közönséget, hogy a körmőchányai állami főreáliskolában a beiratások nem az »Évi értesítő«-ben foglalt napokban, hanem szeptember 1. 2. és 3-án fognak megtartani. A felvételi-javító-és pótl-vezélgatok azonban már előzőleg, augusztus 30. és 31-én tartanak meg oly

módon, hogy szeptember 1-jéig minden belépni szándékozó, és netán levélteljavító vagy pátvizsgát tenni köteles tanuló eme vizsgáival rendben legyen. Kelt Kőrömcánán 1890. auguszt. hó 21-én. Schróder Károly állami főreáliskolai igazgató.

A rózahegyi r. k. gmnasumban, melynek ötödik osztálya (ellátása csak az 1891-ki országos költségve levén fólvéve) ez idén még nem nyílik meg, s az 1890/91. iskolai f. szep. hó 1-én veszi kezdetét. A fólvételi, javító s pótló vizsgálatok aug. 30-31-tartatnak; fólvétele s beiratása pedig a tanulóknak, kik mindannyian keresztelvével vagy születési bizonyítvánnyal tartoznak jelentkezni, szept. 1-3. napján lesz. — Az 1887. XXII. X. c. 4. §. szerint azon tanulóknak, kik előző 12-éveig újra be nem oltattak, vagy 7-12. évökig sikeresen beoltva nem lettek, illetőleg valóságos himlőt ki nem állotak, miglen e hiánynak eleget nem tettek, csak ideiglenesen vehetők föl. Az 1890. évi XXX. X. c. értelmében ez úton is figyelemzetnek a szülők és érdekeltek az 1890/91-től kezdve az V. k. osztályba lépő tanulóknál szükséges iránybevallásra mely szerint azok vagy a görög nyelv s irdolomnak, vagy ezek helyett a magyar irdolom bővebb megismertetésével kapcsolatosan a görög remekírók, művészek fordításban való tanulmányozására, meg a rajzra kötelezik magukat. És ugyan ez irányvalasztás a beiratáskor, a szülők, illetőleg törvényes gyámok által teendő szóbeli, tavolesk esetén pedig az általuk kiállítandó

írásbeli nyilatkozat útján. történik. Rózahegy, 1890. aug. 18-án. A g y m n. i g a z g a t ó s á g.

Farbige Seldienstoffe von 60 kr. bis fl. 7.05 per Meter — glatt gemustert (ca. 2500 versch. Farben und Dessins) — vers. roben- und stückweise Porto- und Zoilfrei das Fabrik-Depôt G. Henneberg (K. u. K. Hoflieferant), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

Felolós szerkesztő: Révész Lajos.

Társzerkesztő: Fehér János.

223. szám.
útv. 1890.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a znióvaraljai kir. járásbírószág 532/585 számú végzése által Izák Gusztav ügyvéd javára Velts János és neje Raksányi Anna ellen 330 frt tőke hátralek és járulékal erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 900 frtra becsült 60 db. anajuh, 50 db. egy éves juh, 2 barnaszínű ökor, 2 riska tinóból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 1742/890 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén vagyis Balázsfalván leendő eszközzésére 1890-ik év augusztushó 29-ik napján d. e. 10 óraja határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 108. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladattni fognak.

Kelt Znión, 1890-ik évi augusztushó 18-ik napján.

Szibner,
kir. bír. végr.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

2921. sz.
útv. 1890.

Arverési hirdetményi kivonat.

A turóc-szt-mártoni kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Pakács szül. Putra Maria Hrivnak Andras elleni végrehajtás ügyében Deanfalu községében fekvő a deanfalvi 214 sz. tjkvben A 1 sor 1. a. hr. sz. a. felvett s Hrivnak Andras nevére 1. sz. haz udvar és csüre 400 frtban ezenel megállapított kikialtási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjölött ingatlanság az 1890. évi szeptemberhó 3-ik napján d. e. 10 órakor Deanfalu községében a község hazanal megtartandó nyilvános árverésen a kikialtási áron alul is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanság kikialtási árának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy pedig a bankpénznek a bíróságnál lett előleges elhelyezéséről kiállított szabályozott elismervény átsszolgáltatni.

Kir. járásbírószág mint tkvi hatóság.
Turóc-Szt.-Mártonban 1890. évi június-hó 18-án.

Fekete,
kir. bíró.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Tkt. 3166
útv. 1890.

Hirdetmény.

A turóc-szt-mártoni kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré teszi: miszerint a cs. és kir. szab. kassa-oderbergi vasút számára az alább megnevezett határban kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszínére a következő határnapok tölznetek ki, úgymin: Szucsány községé nézve 1890 szeptemberhó 15-én d. e. 9 óra: a szucsányi állomásan.

Az érdekeltek felhivatnak, miszerint netaláni észrevételeiket a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjeszék, különben a kisajátítás és a felvett térfogat, úgy a feljegyzett szolgalmak s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Egyuttal felhivatnak mindazok, a kik a fennebbi határnapban a cs. és kir. szab. kassa-oderbergi vasút számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitett kártalanítási összeg megnyitásban kitétt kártalanítási összeg ellenében, vagy ezen összegre bármily cím alatt igényt tartanak: ezeket 1890. évi szeptemberhó 10-ig ezen telekkönyvi hatóságnál annal bizonyosabban bejelentésre, minthogy a későbbi jelentések észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadattni, a kinek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van telve, a bekebelezett vagy felkibebelezett terület pedig ezenel a kisajátított területről hivatalból le fognak tölzletni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekinthezők.

Kelt, Turóc-Szt.-Mártonban 1890. évi augusztus hó 10-én

D á v i d.
kir. albró.

Regaleváltság
kötvény birtokosait

ezenel tisztelettel értesítem, hogy

1. A regaleváltság kötvényeit.
2. Az ezekre szóló utalványokat.
3. A még nem utalványozott, de a magyar ministerium által helyben hagyott egységeket a legjobb ár mellett megveszem, vagy azokra mérsékelt kamat mellett a legmagasabb előleget adom.

Vidéki
takarékpénztári részvényeket,

Bankrészvényeket, állampapirokat, sorsjegyeket, részvényeket, betétjegyeket, zálogjegyeket a legmagasabb árak mellett veszek és legjutányosabban eladók. Kivánságra teljes titoktartás mellett e papirokra mérsékelt kamat mellett legmagasabb pénzlőleg is nyervehető.

KERESEK

tiszteességes — bármily rangu vagy rendű egyéneket. — kik sorsjegyeknek részletfizetés mellett való eladásával foglalkozni óhajtanak.

Legmagasabb jutalék és
FIX FIZETÉS.
biztosítottatik.

Pénzbetétek kamatoztatása!

Alulírott bankház elfogad **PÉNZBETÉTEKET,** melyek után **5% kamatot** fizet.
A betétek előleges felmondás nélkül bármikor visszafizettethetnek.

1-10

LŐRY J., BANKHÁZA,

Budapest, Hatvani-ntoza 17. szám.

Alapítottatott 1876-ban.

Alapítottatott 1876-ban

Kereset

Egy bankintézet keres mindenütt egyéneket, törvényileg engedélyezett sorsjegyek részletfizetés melletti eladására. Igen előnyös jutalék feltételek.
Ajánlatok B. J. jegy alatt
Goldberger A. V. hirdetési irodájához, Budapest, váci-utca 9. sz. — Intézendők.

Choroba ujca Babku

alebo ÚČINOK PALENKY.
Erkölcsnemesítő olvasmány a tót nép számára.

Egy darab ára 3 kr.

Megrendelhető

a turóc-sz.-mártoni magyar nyomdában.

MAGYAR NYOMDA.

JELENTÉS.

Alólirt ujonnan berendezett könyvnyomda ajánlja magát minden a

NYOMDÁSZATI SZAKBA

vágó munkák gyors és olcsó, nemkülönbön izléses és pontos kiállítására.

URÓCZ-SZENT-MÁRTONI

MAGYAR NYOMDA.

MAGYAR NYOMDA.

MAGYAR NYOMDA.